

Nieuwsbrief

Februari 2023
#02



all for zero

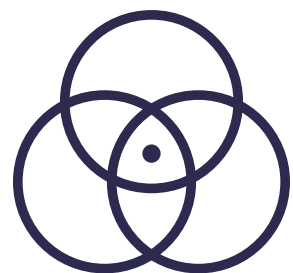


Nieuwsbrief lokale projecten

All for Zero is niet zo maar een concept, maar een doel. Samen willen we zorgen voor meer verkeersveiligheid en nul verkeersdoden in België. Om dit doel te bereiken gaan we op zoek naar oplossingen die rekening houden met de dagelijkse realiteit in een wijk, gemeente of stad. Daarom werd in februari 2022 de eerste 'All for Zero' projectoproep gelanceerd. Met de projectoproep werden (feitelijke) verenigingen, buurtcomités, vzw's en burgers aangespoord om hun eigen projecten in te dienen. Ze konden concrete oplossingen voorstellen rond twee kernthema's in de 'All for Zero' strategie: weggebruikers moeten meer rekening houden met elkaar & risicogedrag moet zo veel mogelijk worden tegengegaan.

De ingestuurde projecten werden beoordeeld op basis van hun relevantie, hun innovatief karakter, de betrokkenheid van burgers, hun doelstellingen en de mogelijkheden om ze ten voordele van zo veel mogelijk mensen uit te werken. Ondertussen hebben meerdere van deze projecten al hun bijdrage geleverd aan de lokale verkeersveiligheid. Ontdek hun acties in deze nieuwsbrief.

Wil je graag meer weten over All for Zero, of wil je één van de lokale projecten contacteren? Neem dan een kijkje op de website all-for-zero.be.



all for zero

De lokale projecten All for Zero zijn een initiatief van vice-eerste minister en minister van Mobiliteit Georges Gilkinet, in overleg met zijn regionale tegenhangers. Ze worden gefinancierd met een subsidie van de FOD Mobiliteit en Vervoer.

Oversteken op kinderhoogte

Bolendemain

“Jonge voetgangers zien niet alles, aan u om voor hen te kijken!”

Met deze slogan introduceerde het lokaal burgerinitiatief Bolendemain het project ‘Oversteken op kinderhoogte’. Jonge voetgangers bevinden zich vaak in kwetsbare situaties doordat bepaalde infrastructuur aan wegen, zoals een brede bocht of hoge hagen, hun zicht kan verhinderen en zij moeilijk kunnen inschatten wanneer ze de straat kunnen oversteken. De automobilist moet dus altijd waakzaam zijn en zijn snelheid aanpassen in straten met een beperkte zichtbaarheid, ook buiten de bebouwde kom. Om deze boodschap in de kijker te zetten maakte Bolendemain een video die aantoont dat een ongeval iedereen kan overkomen.

“De video die werd uitgewerkt oogt niet alleen erg professioneel, maar is ook vernieuwend in de boodschap die wordt gegeven. Verkeersonveilige situaties kunnen ontstaan uit een veelheid van factoren (bv. een weg met beperkte zichtbaarheid voor bestuurders of een onvoorspelbaar parcours, het beperkte zicht van een kind door zijn kleine omvang, een moment van onoplettendheid, enz.)...”

Anne Vandenberghe, FOD Mobiliteit en Vervoer



Interview met Ysaline Fettweis, Bolendemain

Welke veranderingen in gedrag zou u willen zien als gevolg van de video?

“Dat automobilisten, tractorbestuurders en andere vrachtwagens vertragen! Maar vooral dat ze beseffen dat er ook voetgangers buiten de bebouwde kom zijn en dat de weg veilig moet zijn voor alle gebruikers. Gemotoriseerde voertuigen mogen geen monopolie hebben.”

U heeft gekozen voor een video met een schokeffect. Waarom deze keuze?

“Helaas moet je dat doen om echt een indruk achter te laten. Zelf wij krijgen nog steeds rillingen als de koekjestrommel over de weg rolt, ook al hebben we de video al honderd keer gezien. Niemand wil een tragedie zoals in de video meemaken, of u nu bestuurder, ouder of grootouder bent.”

Welk advies zou u geven aan andere organisaties die dezelfde problematiek willen aanpakken?

“Een bewustmakingscampagne is een goed initiatief, maar een eenmalige actie zal het gedrag op lange termijn niet veranderen. Je moet mensen blijven herinneren aan de boodschap en deze verspreiden om je publiek te bereiken. Wij rekenen ook op de steun van de lokale autoriteiten om structurele oplossingen te bieden voor de vastgestelde snelheidsproblemen in ons dorp.”

Train the Trainer

ICB vzw

Iedere dag nemen kinderen de bus naar school en/of verplaatsen ze zich met de bus voor een schooluitstap. Het project Train the Trainer wilde leraren, busbegeleiders en preventieadviseurs te helpen om dit vervoer zo veilig mogelijk te organiseren. Aan de hand van veiligheidsopleidingen ontdekten de deelnemers hoe de nooduitgangen van een bus werken, welke voorzorgsmaatregelen ze kunnen treffen om de veiligheid van de kinderen te verhogen en hoe ze een evacuatie efficiënter kunnen laten verlopen. Het gebruik van een rooksimulator maakte de deelnemers bewust van de mogelijke obstakels die kunnen ontstaan bij een ongeval. Ten slotte werd er aandacht besteed aan de veiligheid van de kinderen eenmaal men uit de bus is en welke gevaren de dode hoek impliceert. Na de opleiding ontvingen de deelnemers werkmateriaal om mee aan de slag te gaan in de scholen, zoals posters, stickers en digitale informatie.

"Als busbegeleider vind ik het erg belangrijk om deze opleiding te volgen. Ik ben verantwoordelijk voor de veiligheid van kinderen uit het lager onderwijs, en hierdoor ben ik me zeer bewust van mogelijke veiligheidsproblemen op de weg. Dankzij deze opleiding ben ik meer te weten gekomen over de werking van een bus en hoe ik een evacuatie vlotter kan laten verlopen. Een tip die ik mee naar huis neem is om ook zelf de eigen bussen beter te leren kennen en de buschauffeur vragen te stellen over de veiligheidsprocedure. Ik ben blij dat deze opleiding is georganiseerd en ik zou dit graag op regelmatige basis volgen. Het verkeer en de infrastructuur verandert namelijk erg snel. In de toekomst wil ik graag opleidingen volgen die zich focussen op het evacueren van kinderen uit het bijzonder onderwijs of met een beperkte mobiliteit."

Sonja, busbegeleider



Interview met Stefaan Liessens, Sociaal Fonds

Hoe heeft u het project ervaren?

"Wij hebben heel veel enthousiasme waargenomen bij de deelnemers tijdens en na de opleiding. Na de opleiding ontvingen wij ook nog heel wat mails met de vraag om het opleidingsmateriaal digitaal te bezorgen wat erop wijst dat de deelnemers aan de slag willen gaan met de ervaringen die ze opgedaan hebben. Voor de 1ste maal hebben wij een rooktoestel ingezet om het nog realistischer te maken wat heel wat positieve reacties van de deelnemers opleverde."

Welke belangrijkste tips zou u willen meegeven voor extra veiligheid in de bus?

"Afhankelijk van het soort voertuig (single- of dubbeldekker en 1 of 2 deuren) bestaat er een evacuatieprocedure (ritsmethode). Deze procedure zorgt voor een snellere en veiligere evacuatie van het voertuig waarbij de volgende basisprincipes belangrijk zijn:

- de middengang moet altijd vrijgehouden worden;
- (hand)bagage wordt in de voorziene vakken gestopt of onder de stoel;
- schoenen blijven aan en gesloten;
- losse voorwerpen (jassen, pulls, etc.) worden achtergelaten in het voertuig.

"Een tweede tip: Zorg ervoor dat u steeds zichtbaar bent voor de chauffeur. Sommige zones rondom het voertuig zijn namelijk niet zichtbaar voor de chauffeur (dode hoek), zoals zones aan de zijkant en aan de voor- en achterkant van het voertuig. Men vermijdt best deze zones en wanneer men er zich toch in zou bevinden, houdt men best voldoende afstand of verlaat het gebied. Een tip om te zien of men zich in de dode hoek bevindt, bestaat eruit om te kijken of men de chauffeur kan zien zitten in de achteruitkijkspiegels. Ook voor wat betreft de dode hoek, zijn er sommige bussen uitgerust zijn met de zogenaamde 'dode-hoek spiegel'. Omdat een dergelijke spiegel niet verplicht is op alle bussen, houdt men ook hier beter het zekere voor het onzekere en gaat men er voorzichtig mee om."

Welke opportuniteiten ziet u nog in de toekomst voor dit soort opleidingen?

"In de eerste plaats proberen wij deze module zo ruim mogelijk aan te bieden (alle scholen in België) met de bedoeling zoveel mogelijk mensen (preventieadviseurs, leerkrachten, begeleiders,...) op te leiden om zo de verkeersveiligheid in en rond de buste te verbeteren (met als idee: 'elk gereed leventelt'). Wij ontvingen de vraag om onze module verder uit te breiden met een specifiek gedeelte over gehandicaptenvervoer (in- en uitladen van rolstoelen). Wij proberen om dit volgend jaar op te nemen in de bestaande module. Ten slotte zullen we ook de erkenning van deze module aanvragen bij het IFPC (L'Institut interréseaux de la Formation professionnelle continue). Wij stellen namelijk vast dat de interesse langs Franstalige kant heel beperkt is."

Ontdek de onderwijskoffers van RYD

Responsible Young Drivers Wallonie-Bruxelles

Responsible Young Drivers Wallonië-Brussel wilde jongeren op een ludieke en autonome manier bewust maken van het thema verkeersveiligheid en ecomobiliteit door hen een koffer vol hulpmiddelen aan te reiken. De koffer bevatte spelletjes, alcohol- en drugsbrillen, video's, debatsituaties en stellingen. Het materiaal was zo ontworpen dat het zowel op zelfstandige basis als op evenementen gebruikt kon worden. Middelbare scholen, jeugdcentra en jeugdbewegingen hadden de kans om de koffer gratis gedurende vier weken te lenen.

"Met de "pedagogische koffers" die door de vzw worden verhuurd aan middelbare scholen, jeugthuizen en jeugdbewegingen, kunnen redelijk wat jongeren bereikt worden op een ludieke wijze. Via spellen en allerlei materialen en snufjes werken ze actief en binnen hun eigen groep rond verkeersveiligheid en risicogedrag."

Anne Vandenberghe, FOD Mobiliteit en Vervoer



Interview met Laura Gonzalez Schena, RYD Wallonie-Bruxelles

Hoe heeft u de samenstelling van de onderwijskoffers bepaald?

"Onze bedoeling was om zoveel mogelijk jongeren de kans te geven zoveel mogelijk van onze hulpmiddelen gedurende een maand gratis uit te proberen. Daarom hebben we alle spullen die zelfstandig (zonder de aanwezigheid van onze begeleiders) konden worden gebruikt, gegroepeerd. We voegden ook een aantal brochures toe."

Hoe hebben jullie de onderwijskoffers gepromoot?

"We hebben het bestaan van de koffers via verschillende kanalen bekend gemaakt:

- We hebben een mailing uitgestuurd op basis van verschillende lijsten (jeugdbewegingen, scholen, jeugdcentra, enz.). Ons idee was om zoveel mogelijk mensen te bereiken;*
- we hebben de koffers gepromoot via onze sociale netwerken;*
- we zijn rechtstreeks naar de scholen gegaan om de leerkrachten en begeleiders die de leerlingen begeleiden alle informatie te geven over de koffers."*

Welke drie tips kunt u geven aan leerkrachten en begeleiders die meer aandacht willen besteden aan verkeersveiligheid?

"We zouden volgende tips geven:

- 1. Verkeersveiligheid is een onderwerp dat op een speelse manier kan gegeven worden aan kinderen van elke leeftijd en via verschillende kanalen. Jongeren tonen doorgaans belangstelling voor dit onderwerp, dus aarzel niet om het met hen te bespreken. Bovendien werkt de integratie van praktische en speelse elementen bij dit onderwerp zeer goed.*
- 2. Het onderwerp verkeersveiligheid kan gemakkelijk worden geïntegreerd in een groot aantal vakken (talen, wetenschappen, ethiek, enz.). Het aanpassen van de cursus vergt wat werk, maar de leerlingen zullen er zeker open voor staan.*
- 3. Wilt u dit onderwerp aanpakken, maar weet u niet hoe? Aarzel niet om contact op te nemen met een non-profitorganisatie voor advies en ondersteuning. RYD werkt graag met leerkrachten samen voor meer verkeersveiligheid."*

Straat op mensenmaat: mobiliteit voor dummies

Mobiel21

Mobiel21 had met zijn project 'Straat op mensenmaat: mobiliteit voor dummies' de ambitie om verkeersveiligheid dichterbij de lokale bevolking te brengen. Een eerste onderdeel van het project was het samenstellen van een informatiekits waar burgers tot op heden tal van korte filmpjes kunnen bekijken om beter bekend te raken met diverse complexe begrippen uit de mobiliteit. Zo ontdekken ze onder andere de gevaren van sluipverkeer en de regels in een schoolstraat. Daarnaast konden tal van burgers gebruik maken van het Telraam. Dit toestel gaf hun de kans om zelf het verkeer in hun straat te tellen en om zo de complexe problematiek van hun lokale mobiliteit beter te begrijpen. Deze informatie kon nadien gebruikt worden om nieuwe lokale initiatieven op te richten rond specifieke thema's en discussies te voeren met lokale overheden.



Interview met Hannelore Depypere, Mobiel21

Hoe hebben jullie de thema's van de filmpjes gekozen?

"De thema's voor de filmpjes zijn thema's/begrippen die altijd opnieuw ter sprake komen als het gaat over lokale mobiliteit. Ze kwamen aan bod in participatietrajecten door de lokale overheid geïnitieerd maar ook in tal van burgerinitiatieven. Het zijn thema's/begrippen waar iedereen een mening over heeft. Maar niet iedereen geeft dezelfde invulling aan die begrippen. Daarom besloten we de begrippen op een toegankelijke manier uit te leggen. Op die manier kunnen burgers met wat meer kennis van zaken deelnemen aan het mobiliteitsdebat en kan er op een goede manier aan meer verkeersveiligheid en leefbaarheid gewerkt worden. Want burgers zijn de lokale experts als het gaat over lokale mobiliteit, dus is het belangrijk dat ze de juiste kennis van bepaalde mobiliteitsbegrippen hebben."

Welke reacties ontvangen jullie van burgers die het Telraam gebruiken?

"Burgers die met Telraam aan de slag gaan zijn altijd enthousiast. Telraam geeft hun een tool om hun buikgevoel te objectiveren. Er is te veel verkeer in mijn straat, er passeren zoveel vrachtwagens, er wordt te snel gereden, ... met Telraam kunnen ze feitelijke gegevens verzamelen. Vaak is dat een bevestiging van het gevoel dat ze hebben. Met die data hebben ze materiaal om tot actie over te gaan en op een onderbouwde manier in gesprek te gaan met de lokale overheid en met andere inwoners. In Lieveke bijvoorbeeld is de werkgroep verkeer met Telraam aan de slag gegaan. Met die telraamdata zijn ze het gesprek aangegaan met het lokaal bestuur, om het te hebben over vrachtverkeer in de dorpskern, over sluipverkeer en over de te hoge snelheid van dat verkeer."

Hoe brengen jullie de filmpjes en het gebruik van het Telraam tot bij de lokale bevolking?

"Ondertussen heeft Telraam al enige bekendheid bij burgers, zeker bij burgers die al met mobiliteit bezig zijn. Die mensen vinden ook vaak hun weg naar Mobiel 21 met vragen over lokale mobiliteit en hoe oplossingen te vinden voor lokale mobiliteitsproblemen. Telraam Talks is ondertussen ook gelanceerd, een nieuw en gratis online platform voor iedereen die graag rond mobiliteit en straten op mensenmaat werkt, erover discussieert, of er meer over wil leren. Burgerwetenschappers, mobiliteitsprofessionals, stads/gemeentebesturen en bij uitbreiding iedereen met interesse in mobiliteit kan er inzichten en best practices delen, informatie uitwisselen, de actualiteit volgen, vragen stellen, Telraam-data bespreken en analyseren, en nog zo veel meer. Ook de filmpjes krijgen binnenkort een plaats op het platform. Daarnaast verspreiden we de filmpjes via sociale media en gebruiken we ze in onze burgerparticipatie activiteiten. Maar ook partnerorganisaties kunnen de filmpjes binnenkort gebruiken."

Fietsen in St Léo

Medisch Centrum Saint-Léonard en het wijkcomité Saint-Léonard

Het Medisch Centrum Saint-Léonard en het wijkcomité Saint-Léonard hebben de handen in elkaar geslagen om samen de plaatselijke bevolking te motiveren om vaker te fiets te nemen. Via het project 'Fietsen in St-Léonard' hebben ze diverse opleidingen aangeboden aan de burgers om zo hun zowel hun zelfvertrouwen als hun veiligheid te verbeteren. Het theoretische gedeelte van de opleiding liet de deelnemers kennis maken met de specifieke verkeersregels voor fietsers en hoe ze in interactie kunnen gaan met andere soorten weggebruikers. Nadien werd de theorie omgezet in praktijk en konden de deelnemers onder begeleiding door St-Léonard fietsen. Tijdens de fietstochten werden diverse fietstechnieken aangeleerd en werd er extra aandacht besteed aan complexe verkeerssituaties. Daarnaast organiseerde het Medisch Centrum Saint-Léonard en het wijkcomité een debatavond waar inwoners van gedachten konden wisselen over de lokale verkeersveiligheid.



Interview met Dominique Rocour, Maison Médicale Saint Léonard

Waarom heeft u dit project opgestart?

"Het medisch centrum werkt samen met het buurtnetwerk van verenigingen. Dit project is een kans om samen met het buurtcomité een partnerschap op te zetten rond een concreet project ten behoeve van alle bewoners van de wijk. Wij kennen Provélo goed omdat wij onze patiënten al enkele jaren trainingen aanbieden. Het lag dus voor de hand om bij hen aan te kloppen voor All for Zero, vooral omdat er in de buurt een vestiging van Provélo wordt opgezet. Als medisch centrum streven wij er natuurlijk ook naar het verbeteren van de gezondheid door meer lichaamsbeweging, het voorkomen van lichamelijke kwetsuren bij een ongeval en het gezonder maken van de leefomgeving. Deze geïntegreerde aanpak van de verschillende niet-medische gezondheidsbepalende factoren wordt ook wel de community health approach genoemd en maakt deel uit van onze missie."

Welke uitdagingen heeft u gezien bij de deelnemers tijdens de fietscursussen?

"De deelnemers nemen deel aan de trainingen omwille van verschillende persoonlijke redenen. Voor sommigen ligt de nadruk op het bewaren van het evenwicht, hun snelheid beheersen en rustig remmen, terwijl anderen zich vooral zelfzeker wilden voelen in het verkeer door de verkeersregels goed te kennen."

Wat waren de belangrijkste conclusies van het debat?

"Het buurtcomité heeft de buurtbewoners uitgenodigd voor een debat over gedeelde mobiliteit, en ook Provélo en het Medisch Centrum namen deel. Het publiek sprak zich op een dynamische wijze uit over de verschillende moeilijkheden die zich voordoen in de wijk. Het publiek bestond uit verschillende soorten gebruikers (fietsers, automobilisten, voetgangers, enz.) waardoor er veel meningen konden uitgewisseld worden. Het wijkcomité wil graag een mobiliteitsconferentie organiseren met de medewerking van de stad Luik om de verschillende standpunten een groter podium te geven. Er wordt momenteel een petitie verspreid om voldoende handtekeningen te verzamelen. De belangrijkste ideeën uit het debat zijn:

- Het is noodzakelijk om het huidige model te veranderen. Het 'iedereen met de auto' concept is niet langer aanvaardbaar;*
- Elke gebruiker moet het vervoersmiddel kunnen gebruiken die voor hem of haar het meeste geschikt is en die past bij zijn/haar de te maken reis;*
- De combinatie van verschillende soorten vervoersmiddelen op de weg moet harmonieus kunnen verlopen, met respect voor alle weggebruikers. Er moet ook rekening gehouden worden met het milieu en de gevolgen voor de stad zelf bij de planning;*
- Bewoners zijn deskundigen over hun leefomgeving en het is essentieel om hen te raadplegen alvorens de mobiliteit van een wijk wordt gewijzigd;*
- Er is behoefte aan meer opleiding en informatie voor weggebruikers om een harmonieuze uitwisseling tussen mensen mogelijk te maken;*
- Een duidelijke bewegwijzering is essentieel;*
- Er is veel discussie over de verhouding tussen fietsers en auto's, maar weinig over voetgangersvoorzieningen, toegankelijkheid voor mensen met een beperkte mobiliteit, gebruik van e-steps enz.;*
- De vergroening van de stadcentra draagt bij tot de verbetering van het welzijn en het milieu, wat een goede invloed heeft op de gezondheid."*



all for zero